

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 67. Contentio inter Jesuitas circa probabilitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

„mendamus, liberam facultatem tri-
 „buas redeundi ad urbem, uti vo-
 „cant, Jusam, a qua instante Archie-
 „piscopo Armeno schismatico, disce-
 „dere coactos fuisse intelleximus, in-
 „dicta illis gravi poena, si reverten-
 „teur. „

Sæc. XVII.

A. C. 1694.

„Firmam autem in spem venientes
 „affensurum te petitioni Nostræ Celsitu-
 „dini tuæ cum ad perfectam veræ fidei
 „agnitionem, tum ad omnem rerum
 „secundarum prosperitatem Dominum
 „Dominantium, qui in Cælis habitat, &
 „a quo bona cuncta procedunt, propi-
 „tium, faventemque impense preca-
 „mur. „

Ceterum nonnisi biennio post Epi-
 scopi, ceterorumque expulsorum revo-
 catio ad pristinam sedem, sub Salo-
 mone novo Rege cum honore publico,
 ac majori, qua posset, celebritate
 facta est.

§. LXVII.

*Contentio inter Jesuitas circa pro-
 babilitatem.*

Jam dudum Thyrsus Gonzalez Hispa-
 nus Jesuita ægerrime ferebat, quod
 falsa ac perniciosa opinio de licito cu-
 juscunque probabilitatis usu toti So-
 cietati tanquam propria imputaretur:

*Dupin Bibl.
 nouv. i. 18.*

pag. 300.

Hist Cont.

Chronol. l. 12.

ad pag. 471.

Sæc. XVII. ad eluendam igitur hanc maculam nil
 A. C. 1694. aptius fore censebat, quam si eandem
 hanc doctrinam edito libro impugna-
 ret: Huic labori, dum a Missionum
 exercitio vacaverat, manum admovit
 anno hujus sæculi septuagesimo primo,
 ac quinquennio post in Salmanticensis
 Academiæ Professore renuntiatus,
 librum sub titulo: *tractatus Theologicus
 de recto usu opinionum probabilium* con-
 scripsit, quem postea plurimum au-
 xit: Prospexerat sociorum invidiam
 inde in caput suum conflare; quapro-
 pter Pauli Olivæ tum supremi Socie-
 tatis Moderatoris patrociniū, quo
 tutus esset, quærere, eidemque suum
 librum nuncupare sategit: Ast motis
 difficultatibus pene innumeris librum
 suum, perinde acsi adulterinus esset
 partus, in publicam lucem edendi fa-
 cultatem obtinere nunquam poterat:
 domestico igitur patrociniū frustratus,
 ex Hispania Romam ad Innocentium XI.
 Papam missis literis convolabat, spe
 fretus, hunc Pontificem utpote laxio-
 ris doctrinæ hostem, absdubio patro-
 cinaturum libro, quo acriter impugna-
 rentur errores, quos ipsemet anno vix
 elapso Apostolica sua Constitutione
 damnasset (*). Nec sua eum spes fe-
 fellit;

(*) Anno 1679. Innocentius XI. sexaginta
 quinque proscripserat propositiones, ex quibus
 primæ de probabilitate agebant.

fellit; quippe Pontifex Thyrsi literas Sæc. XVII.
A. C. 1694.
 benignis oppido oculis perlustratus, Societatis Præposito injunxit, ut illorum Zelo, qui probabilitatis monstrum infectarentur, nullatenus sese opponeret: Prævaluit tum Præpositi auctoritas; postquam vero, Paulo Oliva fatis functo, Thyrsus in totius Societatis Rectorem anno supra millesimum sexcentimum octogesimo septimo electus fuerat, mox librum suum Romæ publici juris fecit: inde vero tota Societate in Generalem suam commota, mox Provinciarum Agentes ceterorum nomine præter ordinem generalia comitia haberi postularunt, in quibus abs dubio Thyrsus libertatis, dignitatisque suæ jacturam fecisset, nisi Innocentii XII. Pontificis auctoritas animique constantia obstitisset: Hic enim edito decreto (*) corruptelas hucusque Societatis decori infestas tolli iussit, ac Thyrso præcepit, ut suis interdiceret, ne pro opinione minus probabili calamos suos exercerent, nec oppositam impugnarent sententiam: Hoc decreto

(*) Hoc decretum esse apocryphum, ac forte in armario, in quod decreta apocrypha rejiciuntur, reputata fuisse, facilitate nimia scribit Josephus Graviña Jesuita.

Sæc. XVII. decreto tutus Generalis, sequens de-
 A. C. 1694. cretum edi jussit: *Cum relatum esset ad
 Congregationem, aliquos ea persuasione
 esse, quod Societas communibus quasi Stu-
 diis tuendam sibi sumpisset eorum Docto-
 rum sententiam, qui docent, in agendo li-
 citum esse sequi opinionem minus probabi-
 lem faventem libertati relicta probabiliore
 stante pro præcepto, declarandum censuit
 Congregatio, Societatem nec prohibuisse,
 nec prohibere, quominus contrariam sen-
 tentiam tueri possent, quibus ea magis pro-
 baretur, postea his severe inhibuit, ne
 deinceps negotiationibus vacarent,
 moribundos ad testamenta in Societa-
 tis favorem condenda nec pellicerent,
 in Principum aulis & cubiculis nec
 vescantur, nec pernoctent, aut mo-
 rentur: Adversus hoc præceptum in-
 surgebant focii, tradito libello supplici,
 cujus tenorem Papa in Sacra Congre-
 gatione discuti jussit, unanimem ta-
 men decisionem, Cardinalium animis
 in diversa abeuntibus, obtinere haud
 poterat, nihilominus tamen comitia
 mox dissolvi præcepit, hancque con-
 troversiam in Generalis favorem com-
 positam esse Principum Legatis signi-
 ficari jussit. Inde Thyrsus ingenti per-
 fusus lætitia, summo Pontifici obortis
 lacrimis grates egit, protestatus, se
 nunc primum per Apostolicam hanc
 deci-*

decisionem in Societatis Generalem Sæc. XVII. A. C. 1694.
 fuisse electum, postea summis precibus
 efflagitabat, ut ulterius potenti suo au-
 xilio Societati adesse dignaretur, ut-
 pote quæ extremo suo excidio nimis
 vicina esset, cum Socii duntaxat in
 Europa Principum favoribus, & in
 Oriente divitiis inhiarent, neglecta pro-
 priæ & alienæ salutis cura. Ceterum
 notatu digna est cautela, qua Thyrsus
 jam in Generalem assumptus, ne So-
 ciorum ulcus tangeret, usus erat; quip-
 pe in sua introductione ad lectorem hæc
 habet: *Hunc tractatum non edo, tanquam
 Præpositus Generalis Societatis, sed tan-
 quam unus e Societate Theologus, nullum a
 subditis meis ad ita docendum adstringere
 intendens, sed omnibus plenam libertatem
 relinquens, ut in hac gravissima controver-
 sia eam partem defendant, quam post accu-
 ratum studium ex sincero desiderio inve-
 niendi veritatem susceptum, solidioribus
 nixam fundamentis deprehenderit
 Absit, ut velim subditos meos ad meam
 sententiam defendendam obligare.*

§. LXVIII.

*Controversia circa electionem novi
 Episcopi Leodiensis.*

Postquam Joannes Ludovicus L. B. Theatr. Eu-
 rop. t. 14.
 de Eltern Leodiensem thiam unam Hist. Cont.
 Chron. l. 12.
 Q 2 cum pag. 466.